

Висновки. Таким чином, сьогодні організаційна культура може стати важливою умовою детермінації ефективної взаємодії працівників в процесі виробничої діяльності на агропромислових підприємствах України. Тож, на основі аналітичних досліджень існуючих наукових концепцій пропонуємо для побудови корпоративної культури модель «4×4»: чотири базові складові структуровані в єдину чотирирівневу функціональну систему організаційної культури. Тому перспективою для подальших досліджень є вивчення властивостей та подальший розвиток ідеї формування моделі організаційної культури для широкого впровадження в практику агропромислових формувань.

Література

1. Коленченко А. Дім, який побудував ейчар: розробляємо корпоративний кодекс / Алла Коленченко // Кадровик. Трудове право і управління персоналом. — 2010. — № 6. — С. 92—104.
2. Лисак У. Корпоративна культура як невід’ємна частина кадрової політики / Уляна Лисак // Довідник кадровика. — 2011. — № 11. — С. 72—74.
3. Погребняк В.А. История формирования теории организационной культуры [Ел. ресурс] / В. А. Погребняк. — Режим доступу : <http://www.hr-portal.ru/page/okk/iftok.php>.
4. Пуринова Г.К., Барежнев В.А. Корпоративная культура: современный научный дискурс / Г. К. Пуринова, В. А. Барежнев // Ученые записки Санкт-Петербургской академии управления и экономики. — 2010. — Вып. 3. — С. 45—61.
5. Харчишина О.В. Структура організаційної культури підприємства / О. В. Харчишина // Вісник ЖДТУ. — 2010. — № 2. — С. 295—298.

Стаття надійшла до редакції 29.03.2011 р.

УДК 378.43.02/334.012.23

І. С. Рогаченко, аспірант,
Уманський національний університет садівництва

АКТИВІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

У статті розкрито особливості інвестиційної діяльності на сучасному етапі розвитку економіки, роль і значення активізації інвестиційних процесів для галузей агропромислового виробництва України.
Ключові слова: інвестиційна активність, інвестиційний процес.

В статті раскрыты особенности инвестиционной деятельности на данном этапе развития экономики, роль и значение активизации инве-

стиционных процессов для отраслей агропромышленного производства Украины.

Ключевые слова: инвестиционная активность, инвестиционный процесс.

The article has exposed peculiar features of investment activity at the present stage of economic development, the role and importance of investment processes for industries of agriculture production in Ukraine.

Key words: investment activity, investment process, forms of investment.

Інвестиції відіграють особливу роль у житті будь-якої країни. Тому дослідження проблем інвестування завжди знаходиться в центрі уваги. Це обумовлено тим, що інвестиції торкаються найглибших основ господарської діяльності, вони виступають важливими засобами забезпечення, що сприяють виходу економіки з кризи, структурним зрушенням у народному господарстві, зростанню технічного прогресу та ін. а як свідчить практика, активізація інвестиційних процесів сприяє зростанню впровадження у виробництво новітніх досягнень науково-технічного прогресу та підвищенню продуктивності виробництва.

Проблеми здійснення інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві розглядаються в роботах К.С. Берестового, Г. Бірмана, Л. Гітмана, І.О. Бланка, А.П. Гайдуцького, М.С. Герасимчука, С.В. Мацибори, Т.В. Майорової, П.Т. Саблука та ін.

Інвестиційна діяльність, за своєю економічною природою, являється процесом здійснення додаткових вкладень найбільш ефективних засобів з метою збільшення виробництва продукції та створення умов для економічного зростання. У сільському господарстві основними напрямками вкладання інвестицій є:

- впровадження та освоєння науково-технічних розробок з метою скорочення витрат виробництва та зростання прибутків;
- розширення вже існуючих підприємств і виробничих потужностей;
- заміна фізично та морально застарілих основних фондів;
- розвиток нових підприємств та виробництв.

Така діяльність здійснюється і регулюється відповідно до чинного законодавства. Однак не слід забувати, що здійснення процесу інвестування сільського господарства має ряд особливостей, що впливають з умов та характеру аграрного виробництва [1].

Аграрний сектор України виробляє 11—15 % валової продукції і посідає важливе місце в економіці. Сільське господарство України разом з іншими складовими АПК забезпечує близько 30 % валового внутрішнього продукту, зайнятість майже третини працюючого населення, виробництво 95 % товарів масового вжитку, однак на галузь припадає лише 3,7—5,0 % інвестицій [2].

Оскільки сільське господарство являється центральною ланкою функціонально-галузевої структури АПК (рис. 1) і за своєю значущістю для людини та економіки в цілому не поступається перед іншими галузями, звідси виникає необхідність активізації інвестиційних процесів в АПК. Взнявши за основу певні положення, запропоновані експертом з питань організації АПК, М.Й. Хорунжим [3], розглянемо деякі аспекти, що підкреслюють необхідність активізації інвестиційних процесів в АПК.

Сільське господарство є головним споживачем матеріально-технічних ресурсів, понад 80 % основних виробничих фондів сільського господарства має промислове походження. Сільське господарство являється найважливішою сферою АПК і галуззю народного господарства, яка забезпечує населення продуктами харчування і є сировинною базою для харчової та легкої промисловості. А від того, яку сировину за її технологічною якістю сільське господарство постачатиме переробним галузям, залежить якість та споживчі властивості кінцевої продукції. Технологічна якість виробленої сільським господарством сировини значною мірою залежить від виробничо-експлуатаційної характеристики тих матеріально-технічних ресурсів, які аграрний сектор одержить від підприємств I сфери. Основні засоби виробництва на сьогоднішній день дуже зношені і покращити дане становище можна за рахунок інвестицій, оскільки навіть незначне технічне переоснащення, зроблене за рахунок інвестора, одразу дає позитивний результат. З розглянутого вище слід зазначити, що активізація інвестиційних процесів покликана забезпечити організаційно-технологічну збалансованість в АПК.

Важливою є соціальна роль аграрних підприємств, особливо на сільських територіях, вони тут відіграють вирішальну роль у формуванні місцевих бюджетів та виступають основними роботодавцями на селі. Отже, активізація інвестиційних процесів сприяє створенню додаткових робочих місць, підвищенню доходів населення, що в свою чергу покращить соціально-економічний стан на селі. Тому держава, місцеві органи влади мають бути зацікавлені в ефективній роботі сільськогосподарських підприємств, зростанні їх прибутків, створюючи для цього через нормативно-правові акти та відповідні практичні дії необхідні умови розвитку.

Метою політики держави та її регіонів є залучення інвесторів до певної території й об'єкта, що в свою чергу здійснюється за допомогою системи конкретних заходів, які сприяють мобілізації інвестиційних ресурсів. Позитивним у практиці інвестування аграрних підприємств з боку держави є регіональні інвестиційні програми, що мають на меті підтримку розвитку певних інвестиційно приваб-

ливих аграрних підприємств, що у перспективі можуть стати основою для задоволення продовольчих потреб країни.

Рис. 1. Функціонально-галузева структура АПК

Черкаська область відноситься до регіону, в якому виробляється значна частка сільськогосподарської продукції України. Кількісні і якісні показники виробництва валової продукції впливають на економічний стан області, а також всієї країни. На території області працює 1,7 тис. сільськогосподарських підприємств, включаючи фермерські господарства. З року в рік спостерігається приріст валової продукції. в 2009 р. її обсяг зріс на 9 % до рівня 2008 р., і склав 6,8 млрд гривень (1 місце серед регіонів України). На одного жителя області виробляється валової продукції сільськогосподарства вдвічі більше, ніж в середньому по Україні.

Аналіз структури інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності в Черкаській області свідчить, що протягом останніх років основні інвестиції вкладаються у розвиток сільськогосподарства, мисливства та пов'язаних з ним послуг у 2009 р. було інвестовано 1026,4 млн грн інвестицій в основний капітал, що менше проти 2008 р. на 17,9 %. Їх частка становила в 2009 р. — 33,8 % від загального обсягу інвестицій в економіку області, що на 11,7 % більше проти 2008 р., та на 14,9 % більше

проти 2001 року. У технологічній структурі інвестицій у сільське господарство 50,1 % усіх обсягів становили витрати на придбання машин, обладнання та устаткування, 48,2 % — на будівельні та монтажні роботи. За рахунок коштів державного бюджету освоєно 0,5 % капіталовкладень.

У 2009 р. залучено внутрішніх інвестицій в агропромисловий комплекс області 1 млрд грн, що на 18 % менше попереднього року, крім того залучено 18,9 млн дол. США іноземних інвестицій. Незважаючи на зниження прямих іноземних інвестицій, яке склало за 2009 р. 10 млн дол., цей сектор економіки для іноземних інвесторів залишається інвестиційно привабливим. На регіональному рівні необхідно розробити комплекс заходів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату, стабілізацію правового середовища, забезпечення гарантій і страхування інвестиційної діяльності, вдосконалення системи стимулювання та податкових пільг з метою капіталізації прибутку і реінвестування доходів від іноземного капіталу.

В Черкаській області діє програма, спрямовані на формування сприятливого інвестиційного клімату — «Довгострокова програма залучення інвестицій в економіку Черкаської області у період 2011—2015 років». Метою Програми є підвищення конкурентоспроможності економіки Черкаської області, створення привабливого середовища для ведення бізнесу, а також нової якості життя і праці населення. Реалізація Програми має забезпечити якісні зміни в економіці регіону з одночасним підвищенням використання людського, виробничого і природного потенціалу, зростання надходження інвестиційних ресурсів, досягнення більш високого рівня соціального розвитку.

Для активізації залучення інвестиційних ресурсів у сферу сільськогосподарського виробництва в Програмі визначені наступні завдання:

- підвищення ефективності управління в галузі державних закупівель продукції сільського господарства;
- сприяння створенню прозорих умов на земельному ринку, створенню земельно-інформаційної бази даних інвестиційних об'єктів, проведенню інвентаризації земельних ресурсів;
- створення єдиної інформаційної бази даних агрорекреаційних ресурсів Черкаської області;
- систематичне інформування сільського населення та суб'єктів підприємницької діяльності Черкаської області щодо можливостей залучення інвестиційних ресурсів та реалізації інвестиційних проектів у сфері «зеленого» туризму [4].

Також в області діяла Програма сприяння залученню інвестицій в економіку Черкаської області на 2006—2010 роки. Метою Програми була активізація інвестиційної діяльності шляхом визначення пріоритетів інвестування, створення сприятливих умов діяльності інвесторів на території області, для розвитку галузей економіки, впровадження у виробництво новітніх технологій тощо.

Отже одним із беззаперечних критеріїв, що засвідчує поживлення економічних процесів в аграрному секторі регіону є активізація інвестиційної діяльності. Останніми роками інвестиційна діяльність аграрного сектору Черкащини значно поліпшилась, що в свою чергу позитивно вплинуло на економічні показники регіону.

Підвищення інвестиційної привабливості агропромислового виробництва і галузі в цілому за рахунок прибутковості сприяє активізації інвестиційної діяльності. Доцільним у даному напрямку є державна підтримка аграріїв.

Література

1. *Гуторив О.І.* Сучасні тенденції та оцінка інвестиційних процесів у сільському господарстві: Лекція / Харківський національний університет ім. Докучаєва. — Харків, 2002. — 52 с.

2. *Крючкова І.В., Попельнюхов Р.В.* Вплив фінансово-економічної кризи на інвестиційну діяльність в Україні/ Крючкова І.В., Попельнюхов Р.В. // Фінанси України. — 2010. — № 8. — С. 66—71.

3. *Хорунжий М.Й.* Організація агропромислового комплексу: Підручник. — К.: КНЕУ, 2001. — 382 с.

4. <http://www.oda.ck.ua/?article=1071>

Стаття надійшла до редакції 13.04.2011 р.

УДК 338.436

Е. Е. Савицький, аспірант, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

У статті розглядається проблеми управління інноваціями та інноваційними процесами в аграрній сфері. Досліджено сутність та особливості сучасних інноваційних процесів, розкрито основні напрямки інноваційної діяльності аграрних підприємств. Визначено перспективні механізми фінансування інноваційної діяльності підприємств АПК.

Ключові слова: інновація, інноваційний процес, інновації в аграрній сфері, венчурне фінансування інновацій в АПК.